

Indicație: Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
SBERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anulări:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schickel, Rudolf Mosse, A. Oppelke
Kochfolger; Anton Oppelke, J.
Jannauer, în Budapesta: A. V.
Heldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Jannas, Sina-
scuțale de România; în Ham-
burg: Karovitz & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 8 cr. și
10 cr. simbra pentru o publi-
citate. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII

„Gazeta“ iese în ziua de di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăruț în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 250.

Brașov, Sâmbătă, 11 (23) Noemvre

1895.

Cestiunea orientală în dietă.

Cum stă lucrul cu cestiunea intervențiunii puterilor în Orient? Stabilindu-s'a o înțelegere între ele asupra modului de procedere, și cari puteri sunt acestea? Dacă s'a stabilit o înțelegere, în ce consistă ea?

Acestate sunt întrebările principale, ce le-a adresat înainte cu câte-va zile deputatul Helfy din opoziția ministrului-președinte în interpe-lația sa.

Eră a răspuns ministrul-preșe-dinte Banffy la această interpe-lația. Fără îndoială, că întârzierea răspun-sului a fost cauzată de necesitatea, de-a se pune în înțelegere cu mi-nisteriul de esterne din Viena. So-nindu-i răspunsul dela d-l Goluchowski, Banffy l'a cetit de pe hăr-tiă, o precauțiune această foarte bună, de-ore-ce la din contră ușor se putea întâmpla ca ministrul-președinte să facă un lapsus diplomatic, ca de pildă în afacerea Agliardi, care însă în împrejurările de față ar fi putut avea nise urmări fatale pentru mo-narhia.

Cestiunea e de tot delicată și această o dovedesce mai lămurit în-ou-și cuprinsul răspunsului, ce l'a dat Banffy, care nu face nici o des-tălmuire, ci spune tot lucruri de mult cunoscute, exprimând tot-odată speranțe vage, că guvernului tur-cesc îi va succede a restabili ordi-nea turburată din imperiu.

Înainte de toate, dize Banffy, nu află oportună desbaterea amănunțită a evenimentelor, ce s'au ivit în Tur-cia. Constată, ceea ce am știut toți, că s'au întâmplat turburări în Asia mică, cărora li-au căzut jertfă mulți creștini și în deosebi locuitorii ar-menii. Spune mai departe, că aceste evenimente au atras atențiunea pu-terilor, între cari și a guvernelor austro-ungare, că ambasadorii pu-terilor la Constantinopol au stăruit pe lângă Pörtă, ca să ia măsuri pentru restabilirea ordinii. Guvernul turcesc

a dovedit intențiunea hotărâtă de-a face acésta și și-a mobilizat o parte mare a armatei. Acésta e îmbucur-ător, precum îmbucurătoare este în-țelegerea puterilor în direcțiunea, ca să se nisuescă a susține pacea și status quo în Orient, pentru care scop au de cuget a trimite corăbiile lor de războiu în apele Levantului. La acésta expedițiune vom lua și noi parte.

Banffy încheie răspunsul său es-primând speranța, că guvernului tur-cesc îi va succede a restabili ordi-nea în care nisuița va fi sprijinit și din partea puterilor, — a spune mai mult nu află de-ocamdată nici necesar, nici consult.

Era lucru firesc ca opoziția să întâmpine un astfel de răspuns, care nu dă lămurire nici într'o privință, cu ilaritate și să nu-l ia la cunoș-cință. Și tot așa de firesc a fost, că majoritatea l'a aplaudat și l'a luat la cunoștință.

Dér ce era să și spună Banffy Ungurilor, când încă nici contele Goluchowski nu scie, ce rezultat va avea inițiativa, ce-a luat-o pentru o procedere solidară a puterilor. Una însă se pare, că deja o simte con-tele Goluchowski, aceea adevăd că inițiativa sa a fost pte cam pripită și că în efectul ei va folosi mai mult scopurilor politice rusesci.

Deja se anunță din Petersburg, că în cercurile diplomatice de-acolo se plănuiesc, ca pentru izolarea Angliei să se încheie o alianță cu Germania și cu Franca pentru sus-ținerea păcii. În cazul acesta ar ră-mâne afară din combinația și Aus-tro-Ungaria, care stăruind pentru o procedere unanimă a tuturor pu-terilor, aduce în primul rând servicii numai politice englesesci.

E ne 'ndoios, că Anglia a urzit turburările în Orient și că ea pörtă vina, prin urmare, că se amenință pacea europeană prin vrsarea de sânge dintre creștini și musulmani. Ea ar vré să pescuescă dér în tur-

bure și să-și ajungă apoi scopurile prin „procederea comună“ a marelor puteri.

CRONICA POLITICĂ.

— 10 (22) Noemvre.

Apropiându-se terminul de expirare a pactului dintre Austria și Ungaria se vorbește mult și se fac diferite combina-țiuni asupra modalităților sub cari se va încheia din nou pactul. Maghiarii pregătesc de pe acum terenul, ca ei în tot cazul să fiă în avantajul la încheierea pactului, și întru cât să pte, să tragă pe sföră pe Nemți. Etă ce dize „Politik“ din Praga cu privire la această cestiune: „Trebue să le lași Maghiarilor, că ei pricep de minune de-a face propagandă pentru planurile lor, și de-a porni agitațiune în sfera lor de activitate. De pe acum se bat din toate pu-terile, ca cu ocaziunea încheierii noului pact să fiă asigurați de un avantaj ab-solut. În adevăr nu scie omul, să se ni-mescă ori să ridă de acésta. De trei-deci de ani duréz actualul pact, încheiat într'un timp, când tinerul stat maghiar nu-și luase încă nici un vnt în privința economică. De atunci și până astăzi a purtat Austria în spinare toate greutățile, cu toate că Ungaria nu numai din punct de vedere poli-tic, ci și economic a devenit cu totul in-dependentă, și a făcut progrese de necre-đut. Și acum vin Maghiarii, și pretind nu-numai avantajii nouă și imposibile, ci pentru cazul când nu ar fi împărțaiți de acestea, chiar și o reducere a cuotei, la care nici decum nu pte renunța Austria. Chiar și diarul „N. Fr. Presse“ de-altmintrele foarte adict Maghiarilor, nu pte să nu se sperie de atitudinea acestora și dize, că deocă n'ar sta în cale alte cestiuni, Austria ar fi si-lită să pășescă hotărît contra Ungariei. Probabil, ca în fine și diarul german-libe-ral s'a convins, că a sosit timpul, când poporele din Austria trebue să ia înință con-tra Ungariei, deocă nu voiesc să fiă nimioite atât politicesc cât și economicesc.“

Depeșe sosite din Praga anunță, că la alegerile dietale în cele 79 cercuri electorale ale Boemiei s'au ales: 43 Cehi

tineri, 2 Germani liberali, 3 Germani na-ționali, 2 agrari, 1 Ceh bătrân, 1 clerical, 1 afară de partide, și au rămas 2 balota-giuri.

Din Petersburg se anunță, că la cur-tea rusescă nici în érna acésta nu se vor arangia festivități, din cauză, că Tarewna-véduvé ține doliu încă un an. Serbarea încoronării părechei imperiale este definitiv fixată pe ziua de 12 Mai 1896.

Intâmplările din Orient.

Ministru-președinte engles, lordul Sa-lisbury continuându-și în adunarea conser-vatorilor vorbirea, de care amintiserăm ieri, dize, că din partea Turciei nu e destul nu-mai publicarea de decrete și numiri nouă pentru a îmbunătăți starea lucrurilor, ci puterile europene așteptă, ca guvernul tur-cesc să lucre serioș pentru delăturarea stă-rilor bolnăvicioșe, ce s'au înrădăcinat adênc în imperiul otoman.

Mai departe cancelarul engles accen-tuă, că puterile europene numai fiind soli-dare și lucrând în deplină înțelegere, pot să ajungă la scopul dorit. În fine își aduse aminte cu adênc regret de Rustem-Pașă, ambasadorul turcesc în Londra, care muri alaltăieri, și despre care Salisbury dize, că deocă ar mai fi în viață și ar puté da sfa-turi Sultanului, n'ar mai fi nici o lipsă de o acțiune esternă a puterilor europene.

Din isvor oficial turcesc se relatéză, că insurgenți armeni din Zeitun, Fernes și Kaban, peste 800 la număr, atacară districtul Enderin, și casele Musulma-nilor. Asemenea aprinseră și localitatea Kuther din districtul Marasch. În co-munele Tschimischgezek, Egin, Divriz și Urfa, Tokad, Samsun și numărôșe comune mai mici se întâmplă zilnic masacrări, des-pre cari însă nu esistă până acum date si-gure, lipsind ori și ce mijloc de comunica-țiune telegrafică sau postală.

Din comitatul Făgărașului.

Prigoniri la estrem pentru alegerile municipale.

Pentru alegerile de membri muni-cipali ținute în 4 Noemvre a. c., s'au adu-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Episode din viața lui Alexandru Battenberg.

În 19 Noemvre n. s'au implinit 10 ani dela învingerea Bulgarilor la Slivnița, învingere, care a ridicat prestigiul și va-lorea armelor bulgare în fața lumii culte.

Sórtea însă și-a bătut joc în mod fórte nemilos de eroul acestei victorii. Sicut este, că după războiul norocos purtat cu Ser-bia, Alexandru Battenberg a fost lipsit în mod silnic de tron și, după opt ani de zile, tiner și în vigore deplină, fostul principe vitéz al Bulgarilor a murit morțe fără veste în eremitagiul său depărtat de țera, pe care atât a iubit-o și pentru care atât s'a jertfit.

În Viena a apărut tocmai acum o carte de mare interes, în editura Fromme, care se ocupă cu istoria primului principe bulgar Alexandru Battenberg. Autorul cărții este Golowine, om de încredere al lui Ale-

xandru I. Golowine era diarist rus, și în calitatea acésta a mers la Sofia, unde a ocupat mai întâiu funcțiunea de șef al po-ștei bulgare, apoi de conducător al biroului de presă bulgar și de secretar privat al principelui. În războiul bulgaro-serb a luat parte ca adjutant al colonelului Nicolajew. Scrierea lui e pptrunsă de adêncă admira-țiune față de viața eroului-principe, comu-nicând câte-va amănunte nouă și intere-sante despre Battenberg, amănunte, cari varsă o lumină strălucitoare asupra carac-terului curat ca cristalul al principelui.

Este știut, că Țarul Alexandru II se purta cu bunăvoință față de finul său Ale-xandru Battenberg, și până când trăia el, totdeauna neînțelegerile dintre Rusia și Bul-garia au fost delăturate cu succes. Dér — pe cum se susține — Țarul Alexandru III deja din copilăria nu iubia pe Battenberg. Nu putea suferi iubirea, cu care învred-nicise Alexandru II pe principele bulgar, cel cu naturel deschis și vial. Trimișii ru-sesci Dondukoff-Korsakoff, Karyander, Kan-takuzene, Jonine, Hitrowo, Scobelev și

Kaulbars mereu își dedeau silințe, ca să în-josescă înaintea Țarului pe principele bul-gar. Cu toate acestea însă, când Alexandru Battenberg s'a dus în Mosova la sêrbările de încoronare, familia Țarului l'a primit fórte bine. În prezența lui, Țarul a dís că-tră Tarewna:

— „Alexandru al nostru crede, că vréu să-l depărtez din Bulgaria.“

Țarul a căutat să liniștescă în pri-vința acésta pe principe. Apoi l'a încunos-cințat, că i-a asignat un milion de ruble, deorece a înțeles, că se află în încurcătură financiară, și că nici palatul princiar nu și-l pte arangea în mod cuvenit unui principe. Batenberg a răspuns, că scirea este ade-vărată, însă banii de lipsă i-a căpătat deja dela banca națională bulgară, din bună-voința poporului său. După câți-va ani, când contele de Hartenau a intrat în ar-mata austriacă, și când Petkov a scris des-pre el, că a luat bani dela Rusia, fostul principe a scris următoarele lui Golowine:

„Nu pot lăsa asupra-mi acésta min-ciună. Tôtă puterea mea, înaintea lui Dum-

neđeu și a ómenilor, zace în nepângăritul meu caracter. Credincios jurământului făcut în Tirnovo, în toate faptele mele am vđut singur numai binele patriei. Miseria în care trăesc este cea mai bună dovadă pen-tru acésta; numai renta bulgară imi dă po-sibilitatea de a trăi și încă fórte modest, căci averea mea proprie n'o mai am, au înghițit-o datorile. Afirm în fața lui Dum-neđeu și a ómenilor, că n'am primit nici o lăsăce, nici dela Țar, nici dela Tarewnă, nici dela statul rusesc, nici dela nimeni altul în lume. Petkov mi-a făcut o mare nedreptate, pe care numai cu greu și-o va îndrepta, căci cartea lui o cetesce lumea întregă. Dér cel puțin în „Svoboda“ recti-fică acésta nedreptate, ce s'a comis contra memoriei mele, unica comóră, ce mi-a ră-mas din viața jertfită poporului bulgar. Comóra acésta o prețuesc mai mult decât viața, care mă apasă în urma atâtor nenocirii și isbirii.“

Cât de mult și-a dat Alexandru de Battenberg silința să devină Bulgar și să trăescă conform obiceiurilor poporului său

nat în un hotel în Făgăraș mai mulți fruntași români, ca să se consulte, că cine și unde ar fi să se aleagă, cu care ocaziune s'a statorit și o listă, ce s'a trimes și s'a recomandat alegătorilor spre orientare.

La o săptămână după alegeri și pentru această consultare atâta de nevinovată și legal iertată ne-am pomenit, ca din senin, cu o aprigă cercetare îndreptată contra celor adunați. Fisogăbirul din Făgăraș dinpreună cu 3 polițiști, se vede la ordinul stăpânului său, s'au prezentat pe neașteptate în cancelaria cassei noastre de păstrare „Furnica“, a luat la întrebare pe comptabilul Dejenariu și a făcut în toate odăile *perchisițiune domiciliară*, căutând după o anumită presă, în care dădea, că s'ar fi hectografat aici lista trimesă alegătorilor. N'a aflat însă nimica, căci n'a avut ce, și apoi convenirea s'a ținut în hotel, er nu la societatea „Furnica“.

Umbra bieții după potocove de cai morți. Se fac de ris, era manevrele de terorizare nu le vor succede nici decum, ci tocmai din contră vor deștepta puternic la luptă înfocată și pe aceia, cari pôte că au dormitat sau au fost amorțiți.

În 19 l. c. s'a continuat cercetarea la pretură, unde au fost ascultați — însă fără succesul vinat de oficioși — toți câți au luat parte la consultare. Fisogăbirul se făcea că scie unele amănunte petrecute la aceea convenire între ai noștri. Nu credem însă să fi fost și *Juda la acea convenire!*

Etă așa stăm. S'a pornit de-odată o gônă atâta de turbată contra noastră, ca așa să ne înfrice, să ne teroriseze, ca să nu ne putem face datoria ca bun cetățen așa după cum ne conde legea și pretinde dela noi sfânta noastră cauză și interesele poporului nostru.

Guidó, suntem pe deplin convinși, că profesiunea și predilecțiunea lui principală este de a-ne *negri pe noi în sus*, că așa să se arate pe sine de cine scie ce patriot, de cine scie ce necesitate neindelaturabilă pentru apărarea liniștei și păcii publice, care în realitate aici este sguduită și atacată numai de el și de ai lui prin multele volnicii comise față de pacnicul și lealul popor român.

Faptele și nedreptățile lor sunt agitațiuni, cari strică buna înțelegere și au nimicit cu totul progresul liniștit în acest comitat. De interesul public al poporului n'au nici habar, căci s'a dovedit de atâtea ori cu câtă urgie și cu ce fel de patimă au urmărit pe mulți buni fi ai poporului nostru și au pus pedecă cauzelor noastre culturale școlare și bisericesci. Și ei, acești agitatori neînfrânați ne persecută și ne prigonesc pe noi cu atâta urgie și cu atâta răutate. Ei se adună, se sfătuiesc mai în totă ziua, că ce să mai începă și ce să mai dirégă, ca să ne mai facă nouă stricăciuni una după alta, așa după cum ni-au făcut și până acuma.

Însă nimeni să nu se descurageze, nimeni să nu se lase a fi terorizat, ci toc-

o ilustrează următoarea întâmplare, împărtășită de Golowine:

În Aprilie 1886 principiile s'a dus călare la Filipopol peste Slatița și Pirdop. N'a luat cu el nici pat, nici masă. Decă la amândi se apropia de vre-o comună, trimitea înainte câți-va călăreți, cari cumpărau miei, îi tăiau și aprindând foc îi frigeau pe grătar. Doi călăreți avisau populațiunea localității, că sosese principiile și atunci intrăgă comuna alerga spre întâmpinarea principelui, care s'a stabilit în mijlocul satului, unde i-se pregătia amăda. Țerani aduceau de toate, ce aveau de mâncare: caș, ouă, vin, rachiu. Astfel se făcea o mare veselie sub cerul liber. Tineretul se aduna în jurul principelui și începea jocul național „Hora“, er principiile încă juca cu ei. Țerani îl petreceau apoi până la capătul satului.

Amintirea acestor călătorii princiare a rămas încă și azi în acele comune, prin cari odinoră a trecut Alexandru Battenberg.

mai din contră aceste prigoniri condamnable să ne deștepte, să ne incurageze și să ne însuflețescă pe toți la o luptă legală și energică contra prigonitorilor noștri. La *alegerile de funcționari din 16 Decembrie a. c. toți membrii români ai comisiunii municipale*, eventual și fără să fi primit invitațiuni deosebite să se prezente în număr complet în Făgăraș și cu toți solidari, în un cuget și într'o simțire, ca un trup și un suflet să ne facem datoria de buni Români, oăci numai așa putem asigura învingere cauzei noastre. Pe cei cari nu s'ar prezenta, său decă ar fi cum-va și vr'un prăpădit slab de ânger, care să nu mērgă solidar cu frații săi și cu cauza noastră română pe aceștia vii voi arăta cu numele. Cred însă că nu va fi nici un rătăcit.

Înainte deci leînfricați cu bărbăția și energia!

X.

Alegerile în municipii.

În cercul *Blașiului* alegătorii s'au purtat foarte brav, ceea ce este a-se mulțumi stăruinței preoților și învățătorilor. Rēu s'au purtat numai Români din Bucerdea, cari au intrat în tabăra contrarilor. Cu toate astea lista candidaților români a reușit cu majoritate covârșitoare de voturi. Au fost aleși 7 membri, toți români.

În cercul *Șiriei* Români au reușit cu mare majoritate, în *jal Bărăbanțului* asemenea, câștigând și 3 mandate nouă, în al *Trăscăului* Români au pactat cu partida contrară, aleși din sinul lor au fost trei membri.

Despre alegerile din cercul electoral al *Abrudului* ni-se scrie:

Abrud, 18 Noemvre.

Raportându-vă despre rezultatul alegerilor municipale din cercul nostru electoral, trebuie să fac trista constatare, că „au cădut Români fără de luptă, er contrarii au învins fără de jertfe“.

Luni și săptămâni înainte presa națională fără intrerupere a accentuat importanța alegerilor municipale pentru noi, cei atât de oprimați în comună și municipii; totuși omenii noștri chiămați a iniția, a organiza și conduce mișcarea electorală au stat liniștiți la o parte vedându-și de afacerile lor private. Ba ce e mai dureros, mai mulți dintre cei ce fac parte din comitetul electoral nu s'au îngrijit nici chiar de validitatea dreptului lor electoral individual.

Astfel președintele comitetului Dr. Vasile Fodor, secretarul Grigorie Sima, membrii I. Băbuțiu, N. Băișanu, A. Danciu nu obvin ca alegători în listă din simplul motiv, că unii nu s'au iusinat la timp ca alegători, alții nu și au plătit dările, er alții nu au reclamat la timp omiterea lor din listele electorale.

Ziua alegerii era hotărâtă pe 14 l. c., dēr alegătorii nu numai că n'au fost convocați la o consultare mai înainte, dēr nici măcar înștiințați n'au fost despre ziua alegerii din partea comitetului electoral... Față cu o atare stare de lucruri, este oare mirare, că noi Români am cădut așa de cumplit în acest cerc?

La căderea noastră au mai contribuit și unii alegători, cari deși materialicesc independenti, ca măestrul pielar Nic. Cirlea, Petru Fizeșanu cărciumar, care-și vinde bēturile Românilor, totuși de frica domnilor dela magistrat nu s'au prezentat la alegere. Ivăskán Sándor, cōda Ungurilor și rușinea Românilor, și de astă-dată a fost în castrele contrarilor.

— vs.

SCRIRILE ȚILEI.

— 10 (22) Noemvre.

În memoria lui Mihaiu Vitézului s'a celebrat alaltăeri un parastas în biserică „Mihaiu Vodă“ în Bucuresci și studenții au depus o corōnă la statua eroului. Etă apelul publicat în ajunul sērbării: „Cetățeni! În ziua de 8 Noemvre, când biserică noastră ortodoxă sērbēză amintirea Sfântului Mihail, noi studenții universitari vom sēr-

bători, ca și în anul trecut, pe cel mai mare dintre eroii Românilor, pe Mihaiu Vitézu! Strălucit prin faptele lui, măreț prin gândirile lui, el a rămas pentru urmași figura cea mai simpatică și mai vrednică de admirat și de iubit. Azi, mai ales se cuvine, să prăznuim cu pietate amintirea lui scumpă. Cădut victimă lealității și vredniciei lui, datorî suntem a nu da uitării, cea mai urită din crimele omenesci. Veniți a vă îndeplini o datoriă piōsă, cătră cel ce s'a jertfit pentru nēmum nostru. Asistați împreună cu noi la serviciul divin, ce se va ține la orele 10 a. m., în biserică, ce poartă numele lui. Insoțiți tinerimea universitară, ce va depune o corōnă pe statua eroului, care a fost fala românismului! Veniți, ne vom ruga împreună pentru mărirea și ferioirea nēmumului nostru!“ *Comitetul național studențesc.*

— o —

Din Zērnești primim următoarele: „Protopretorul Benedek a însărcinat o comisiă de trei inși pentru a face statistica lucrurilor de economiă la noi în sat. În comisiă aceea alătura cu notarul Podar și cu dascălul sēcuiesc dela școla de stat *Marton Gergely* se află și învățătorul nostru *Neculae Pană*. Statistica să face pentru mileniu, dēr asta nu împōrtă. Membrii comisiei căpētă vre-o câți-va zloți. Întreb acum, ce caută d-l Pană în tovărășia lui Marton la porunca solgăbirului? Cu ce inimă românescă negligă dēnsul șoola, dând vacanță școlarilor, ca să-și facă de vre-o doi crețari? E rușine, ce te uimește, că omenii noștri să fac tot de mai mare batjocură!“ *P. D.*

— o —

La cestiunea studenților croați. Ziarele național-croate publicară alaltăeri două declarațiuni, subscrise fiă-care de câte 6 studenți croați, cari dīc, că vorbesc în numele tuturor colegilor. În acele declarațiuni se spune, că rectorul universității, Spevec, în adunările studenților dela 4 și 8 Octomvre s'a esprimat, că „Curtea ni-e prietin, Maghiarii ne sunt dușmari“, că „Banffy vine aci ca oșpe, și nu ca personă oficioasă“, și că „Nu demonstrați contra lui Banffy la universitate, ci alegeți-vă alt loc spre acest scop“. Rectorul universității Spevec se grăbi a desmînți, prin diare afirmările studenților, despre cari însă se va dovedi, că sunt ele adevărate sau nu.

— o —

Societatea academică „Româniă Jună“ din Viena arangēză a XXV ședință generală, care să va ține mâne 11 (23) Noemvre a. c. în sala dela „Hôtel Union“, IX., Nussdorferstrasse Nr. 23. Pentru comitet: Alexandru Vajda-Voevod, președinte Paul Bogdan, secretar I.

— o —

Club politic. În 3 Noemvre st. v. s'a inaugurat în Brăila clubul liberalilor de acolo. Președinte al clubului este: d-l V. P. Sassu, er vicepreședinti: D-nii C. Cociaș și G. Bercianu.

— o —

Starea contelui Taaffe. Fostul ministru-președinte austriac, contele Taaffe, zace de mai mult timp bolnav în castelul său dela Elischau. Depeșe sosite ieri anunță, că starea contelui s'a agravat foarte tare, așa încât nu e eschis, că în fiă-care moment pôte intra catastrofa.

— o —

Anul 1896. Acesta va fi un an bisect. Carnavalul va fi numai de 38 de zile, cea din urmă Duminecă din carnaval cade în 16 Februar. În anul acesta vor fi două întunecimi de sōre și două de lună. Se dīce, că anul va fi mânos și favorabil pentru vëndătorii de ploare și pentru economi. În fine se dīce, că în acest an va fi o iernă lungă, și primăvēră va sosi târziu.

— o —

Dr. Zoltan Takats, al cărui proces pentru defraudare decurge acum aprōpe de două luni în Budapesta, a fost osândit ieri de tribunal la 5 ani temniță grea și 5 ani pierdere de oficiu. Mama lui Takats a fost osândită la un an închisōre ordinară.

— o —

Spitalurile rurale în Româniă. În cele 25 Spitaluri rurale ale țerii, cari au cu to-

tul 880 paturi, au fost tratați în decursul unei luni Septemvre 2181 bolnavi dintre cari 904 femei. S'au dat consultațiuni zilnice la 10,361 bolnavi.

Dieta ungară.

— Desbaterea bugetului pe 1896 —

Ședința dela 18 Noemvre.

Paul Drakulics: Dovedesce, că politica financiară ungară se basēză, ce-i drept, pe sistemul liberei cugetări, dēr succesele ei se pot reduce la *confiscarea dreptului individual*. O astfel de confiscare a fost rēscumpărarea regalului pe cale silnică. Poporul s'a obișnuit să fiă jăfuit și să i-se confisce drepturile unul după altul.

Contele Eugen Zichy: E subjugat!

Drakulics: Din nouăle sarcini de bani aruncate asupra poporului au ajuns sume pentru tot ce pretinde susținerea domniei de partid, însă după toate urgențele și promisiunile n'au ajuns bani pentru regularea sistemului de colonisări. Nu pôte să iese nici un bine din împrejurarea, că în fotografiile ministeriale șed omen, cari n'au de-a pierde nici un prestigiu politic... Nu primesce bugetul.

Láng Lajos: Rēspunde lui Drakulics și negă, că poporul ar fi așa de împovorat cu dări. Se ocupă apoi pe lung cu vorbirea lui Apponyi. În cestiunea pactului cu Austria, Apponyi cere declarațiuni concrete cu privire la granița, afară de care nu pôte intra în tocmelă. Lang nu cunoșce astfel de tocmeli, cari ar indica înainte minimul, până unde pôte concede. A primit cu bucuriă declarația șefului partidei „naționale“, că e aderent al pactului; îl face atent apoi că între el și guvern nu sunt divergențe de păreri în multe privințe. În vorbirea sa din Cașovia Apponyi a susținut, că guvernul este cauza rezelor de naționalitate; statul — dīse el — nu pôte impune naționalităților, fiind-că mințesce; promite libertate poporului, și-l torturează, și guvernul vacilează între forță și pactari...

Apponyi: Așa e!

Láng: O astfel de daclarațiă nu este iertat s'o facă nici cel mai simplu maghiar, cu atât mai puțin unui șef de partidă, care prin acesta a dat o armă puternică tuturor inamicilor noștri...

Horánszky: În Bruxella!

Láng: Nu așa a vorbit Apponyi în Bruxella, fiind-că acolo n'avea înainte sa pe Banffy și partida guvernamentală, ci numai patria și adevărurile ei. Acum însă a spus contrarul. Întrebă: cine este cel mai mare contrar al lui Apponyi; partida dela guvern, ori el însuși? Așa se pare, că Apponyi nu pôte suferi, ca întrēga națiune să fiă lângă el. Așa a fost și cu politica bisericescă. El a mers înainte, er când a venit rēndul la dreptul matrimonial, a declarat, că nu este aderentul oăsătoriei civile.

Hoch János: Când a dīs, că e aderent?

Láng: Ori a sciut, că îi este aderent, ori n'a sciut. Decă a sciut, și n'a spus-o, atunci oratorul lasă lui Hoch a trage conclusiunea. Decă n'a sciut, că astfel se va declara, atunci...

Hoch: Atunci a fost măgar.

Láng: O, nu! Din dicționarul meu lipsesc astfel de expresii. Primesce bugetul.

Asboth János: Adeseori se amintesc în cameră tendințele oligarhice și feudale. Din cauza acesta trage o paralelă între vechiul și noul feudalism. În consecință se ocupă și de viața actualului parlament maghiar, a cărei caracteristică principală este nesfârșita domniă de partidă, care eschide străformarea partidelor, și care e mai nesuferită, decât aristocrația descolță; acesta dă cel puțin teren libertății individuale, însă domnia de partidă strēbate toate referințele vieții publice. Vorbesce apoi despre contribuții și dīce: Un singur teren este, unde guvernul se gândesce la proprietar: arunca în spate-i partea de leu a sarcinilor publice și a dărilor. În Ungaria nu sunt biblioteci, căci cărțile de dare, ce le are proprietarul dela noi, fac o adevărată

biblioteca. (Iaritate) Darea comitatensă, darea suplimentară comunală, aruncurile pentru căi ferate vicinale, darea pentru drum, și mai scie Dumneșeu, câte feluri de dări...

Vajay: Dare pe cânt, pe copii.

Asboth: Dările încă se încasăză în mod nemilos. Dér ce se facă bietul om? Trebuie să înghită și să plătescă. Poporul muncitor nu lucrăză, decât să câștige bani pentru dare. Și din potrivă capitalistului, speulantului, cămătarului i se dă posibilitatea de-a scăpa de dare. Există cameră comercială, dér cameră de manufacturi, industriă mică, cameră economică nu există; nu există nici dare de bursă. Se iscodesc sineoure, dér nu se fac reforme parlamentare. În loc de spriginirea rebach-evaingelului și a oligarhiei parlamentare, în loc de pustiirea tradițiilor istorice, trebuie revolvată cestiunea naționalităților și trebuie restabilită pacea religioasă. Oratorul nu votăză bugetul unor sfetnici ai coronei, carti lăntueso nimbul ei de interesele lor proprii și de domnia urgisită a unei partide. Astfel de sfetnici ai coronei nu servesc Corónă, ci revoluțiunea.

Un răspuns*).

la corespondența „unui plugar“ din Ciachi Gârboiu apărută în Nr. 241 al „Gazetei“.

Deplângi mersul necorect al alegerilor, ce s'au făcut în 6 a lunii curente la Ciachi Gârboiu? Ai tot dreptul. Dér mângăie-te! căci în tot locul e ca la noi!

Décă ai fi scris numai despre alegere, de ceam, și așa fi ougetat că da! ai drept, — ticăloși măria ta“ nu am făcut cât am fi putut face, suntem peocătoși. Dér ai atins și despărțământul Asociațiunei transilvane, aparținător cercului Deesului, care „de tăi-va anii nu și-a ținut adunarea“. Din întâmplare stau în fruntea acestui despărțământ, și nu pot trece cu vederea acusa acesta. Am să vorbesc déră în prima liniă despre acusa acesta.

Durere! și în cestiunea acesta ai drept, și ca să-ți dau și mai drept, caută să recunosc o împrejurare și mai tristă, că un organ mai competent „Comitetul central al Asociațiunei“ la adunarea generală din acest an asemenea ne-a dat un testimoniu nesuficient... Și asemenea are drept! Déră cine pörta vina?

Advocații din localitate? ba; séu cel puțin nu singuri. — Vina o pörta îndolența generală.

Lasă-mă să Te întreb înainte de toate pe Domniata, care se vede, că Te însuflețesc pentru cauzele naționale? — Ești D-Ta membru al Asociațiunei Transilvane? caci numai în calitatea acesta ai drept a face întrebare despre activitatea despărțământului.

Apoi să soii, că despărțământul Gârboiului este deosebit de cel al Deesului. Ajuns'ăți D-Vóstră cu despărțământul D-Vóstre cel puțin până la constituire? Cum Te amesteci déră în trebile despărțământului nostru?

Totuși ai drept! Causa este comună. Motivul că n'ăți ajuns la constituire, și că noi de trei ani nu am ținut adunare este comună... îndolența. Déră nu singur îndolența celor din centru ci... durere îndolența generală.

Eu aflu, că instituțiunea acesta este mai de valoare pentru noi ca multe încercări politice, și regret că chiar în direcțiunea acesta nu facem multă ispravă.

Nu am ținut adunare! În 1893 nu s'a putut face adunarea pentru frica de epidemie; în 1894 erau ferberile politice. În anul present era să fiă adunarea la Lăpuș unguresc.

Regretatul Gavril Man a stăruit să facă adunarea. Comitetul nostru a statuat și țina — locul era merit dintr'o adunare generală. Am cercat inteligința din Lăpuș — și răspunsul a fost: că nu sunt preparați, nu se pöte țină adunarea acolo. Am adresat și la particulari, și depun la îndolența o epistolă a unui domn foarte morabil de acolo, care-mi pune în vedere că nu se pöte țină adunarea.

Nu ne-am mulțămuit cu stăta; — domnul protopop Herman, secretarul despărțământului, a călătorit în persoana la Cluj și Lăpuș și conferind cu domniile acolo ni-a dat informațiune, că inteligința de-acolo nu este preparată să ne dea primii. Am scris peste 40 de epistole particulare, îndemnându-i să se însorie membri, și să mai caute membri în

cercul cunoscinței d-lor (copia epistolei o trimit On. Redacțiunii), nu-a răspuns nimeni. Intre aceste unul din cei mai zelosi membri, Gavril Man, a murit... s'a putut țină adunarea?

Ne vei răspunde, că decă nu s'a putut țină la Lăpuș să fi mers în alte laturi. Bine țio! da cu cine? Când asociațiunea în întreg despărțământul Deesului are 5, adeocă cinci membri, se pöte öre țină adunare generală cu 5 membri? Öri n'au altă menire adunările generale, decât să aranjeze baluri?

Și te rog ce faceți D-Vóstră în despărțământul Ciachi Gârboiului? Öri ce fac Gherlenii, séu cei din Beclean? Facem vorbe! déră unde este de dat... lasă se dea alții! Pentru aceea imi luasem voia a Te întreba, dé ă ești membru?

Aceste eram dator să le espun cu privire la despărțământ.

La partea politică a corespondenței D-Tale, am puține vorbe.

Mă dore vădând cum nu se face nimic! Dér nu așteptați D-Vóstră cei dela sate tot-déuna indemn din centru; mai cetiți foile noastre, și faceți ce e de făcut și ce puteți și din indemn propriu. Advocati! nu pot sta în tot momentul la dispozițiă în afaceri politice, având să și mai vadă de treburi.

Cercul Gârboiului este cercul meu natal, unde și părinții mei au lucrat multșor pentru cauzele noastre, dator sunt să vă lămuresc pentru-ce sunt silit să tac.

Aduți aminte, că în anul trecut „Tribuna“ ne declarase pe mine și pe repositul Man de trădători. Și într'u o altă corespondență furăm judecați de ömeni morți, cu care om de omenia nu mai stă de vorbă.

Fostau în drept domni corespondenți öri ba? — nu împörta; bănuiala s'a aruncat, și ömenii declarați de trădători și morți nu mai pot lua parte în conducere, fără a blama cauza, careia voiesc să-i servesc.

Etă motivul pentru care am să tac. Pöte nu făceam pomenire de inidental acesta, decă nu făceam trista experiență, că și pe alte locuri e cam astfel.

În afacerile noastre publice s'a încuibat o apathia. Am avut Români așa țio-cend patentați, „bărbați de încredere“ cu decret, acestia au luat opiniunea publică în arenda, pe alții i-au cötit și scos din cale, — ei nu au voit să împartă gloria cu alții — și acum ei înșii nu fac, pe alții i-au făcut imposibil alții și-au perdut voia de-a face, și urmarea este cum scrii D-Ta „perirea Ta — etc.“!

Déră să sperăm, în urmă vine mințea Românilui!

Deeșiu, în Noemvre 1895.

Aug. Munteanu.

România agricolă.

X. Țeranii și țerlașii.

Daturile țeranului de aici sunt relativ mai multe și mai mari, căci el trebuie să plătescă preot, învățător, primar, notar, — toate prin aruncuri asupra foncierei. La prestațiile pentru șosele, el trebuie să tacă după câte vite trăgătoare are, ér arendașul și proprietarul mare, öri și câte vite și öri-ce moșia ar avé, plătesce numai pentru șese boi.

La orașe țergoveșul dela mahala are scöle primare bune, lucșose, îi plătesce statul pe preot, învățător, are o mulțime de scöle cu internate gratuite de tot felul, spitale gratuite etc., cum nu se găsec nicăiri în altă țeră. Acum guvernul a început să facă și pentru țeranii „spitale rurale“ cu căutarea lor gratuită și, la inițiativa preainaltă a M. S. Regelui, a format și o fundațiune caritabilă pentru țeranii.

Bune sunt și acestea pentru cei deveniți infirmi și invaldi, dér öre cu ele se va ridica bunăstarea morală și materială a țeranului? Ne îndoim. Din contră, prin ridicarea nivelului moral, prin cultură și bunăstare, se va ridica și igiena țeranului, căci prin o alimentațiune substanțioasă și un traiu mai regulat, dispăre de sine pelagra și alte atâtea bóle uriciose. O pășune bună pentru vite, adăpost pentru produse, nutrețuri și vite, ar mări forța de producțiune și bunăstarea materială și morală a țeranului.

Așa numitele case și sate model, făcute de guvern, nu s'au estins, decât numai asupra casei de locuit a țeranului. La îndemnul medicilor noștri, după esemplul chiliörelor dela țirgoveți, pe cari îi cunoseau mai bine, s'au făcut și țeranului case cu odăi mici, un fel de cabine și o tindă și mai îngustă, la mijloc, în care în nici una el sé nu pöta încăpé cu familia lui la olaltă. De-o parte ca comfort nimic; pe lângă aceea l'au silit să țină ierna două focuri, el, care nu are un băț de lemn și cea mai mare parte dintre ei încăldesc bordeele și colibele cu paie, coceni de porumb, burueni, séu cu gunoiu, — tizic.

De ecarete și instalațiuni sistematice, în vederea trebuințelor economiei lui, apoi adăpost pentru tot-felul de produse, grajd pentru vite, pentru animale mari și mărune, adăpost pentru unelte și nutrețuri: de acestea nimeni nu s'a interesat. Pe cei competenți în materie cine-i întrébă séu bagă în sémă? Cu ameliorarea vitelor lor, ca obiectele lor de producțiune, cine se preocupă?!

(Va urma.)

Sciri telegrafice.

Budapesta, 22 Noemvre. În cartalul al 3-lea s'arată un scădément de 5,806,519 fl. față cu venitele anului trecut.

București, 22 Noemvre. Se demint scirile răspindite despre pregătiri de răboi și concentrarea trupelor.

Roma, 22 Noemvre. Regele Umberto și-a esprimit deplina încredere în susținerea păcii.

DIVERSE.

Cum călătorește regina Victoria. Trenul, cu care călătorește regina Victoria dela Balmoral la Windsor constă din 13 cupee. Regina nu permite să circule trenul, decât numai cu o anumită celeritate, așa că mai mult de 20 mile englese pe öra nu este ertat să percurgă. Pe la 8 öre trenul se opresce cam 30 minute pentru a-și face regina toaleta. Pentru Regina și pentru princesa Beatrice sunt menite două vagoane, cari sunt împreunate prin o punte. Vagonul menit ca salon de di e arangiat cu mobile îmbrăcate în mătasă albă, pe pereții, cari sunt colorți, atěrnă oglinđi mari. Nöptea este luminat cu lampe cu ulei. Regina nu permite alt mijloc de luminat, cu deosebire nu permite să fiă luminat cu lumină electrică. Cupeul de durmit are mai multe despărțăminte. În despărțământul cel mai mare se află două paturi, unul pentru Regina și altal pentru princesa Beatrice. Mai este și un alt despărțământ pentru îmbrăcat, în care se află și o baie de vană. Din vagonul domniței conduc în toate părțile sonerii electrice, prin cari regina stă în legătură și cu conducătorul locomotivei, ca ea să pöta öpri trenul când îi convine.

Catacombele din Roma au o întindere de 580 mile și se țice, că au primit în interiorul lor până acuma peste 10 milioane de cadavre. Cele mai vaste catacombe sunt așa-déră acele, ce se întind sub cetatea eternă. Ele au fost locul de repaus al primilor creștini. Se scie, că la Romani era obiceiul să se ardă cadavrele morților și numai cenușa lor se păstra în urne. Creștinii fiind persecutați de Romanii păgânii, își îngropau morții în secret, în catacombe, căci autoritățile nu suferiau să-i îngrope după ritul creștinesc. Mai târziu, când persecuțiunile încetară și împărații romani declarară religiunea creștină ca religiune de stat, ceremoniile înmormântării se făceau în public, și morții se îngropau tot în catacombe, unde sarcofagele morților erau așezate prin fride. Obiceiul de

a înmormenta morții este străvechiu, creștinii l'au adoptat dela Evrei. Se nasce întrebarea, care obicei e mai practic, acela de a îngropa morții, öri de a-i arde: înhumațiunea séu incinerățiunea?

Principi matinali. Mai toți principii Europei se numără între cei ce se scölä de dimineță. Regina regentă a Spaniei, e în făcare și gata a eși la preumblare la 7 öre dimineța. Impăratul Germaniei se scölä la 5 öre dimineța; Regele Italiei Umberto la 6 öre; așa și regele Oscar al Svediei și regele Carol al României. Inșé toți acești principii matinali sunt întunecați prin umbra lui Don-Petro răposatul împărat al Brasiliei, care se scula la 3 öre dim. și visita pe amicii săi între 4 și 5. În schimb sunt leneși la curtea britanică. Regina Victoria nu se scölä nici-odată înainte de 8 öre. La principele de Wales niciodată nu s'a pomenit ca să se facă primul dejun înainte de 10 öre a. m.

Jucăria scumpă. Jucăria cea mai scumpă, pe care a avut'o vre-odată un copil, a fost de sigur pe care o căpătase Ludovic al XIV-lea ca băiat, spre a învăța arta militară. Era o oștire de liliputanți, compusă din 26 escadröne de cavalerie și 10 deta amente de infanteria. Acestea au fost primele trupe, pe cari le-a comandat marele monarch în țilele tinerețelor sale. În arhivele Parisului se găsec socotelele sculptorului Cissei, care efectuase acești soldați din argint; artistul a primit odată 10,000 de livre, apoi 9000 și în fine 6000, o sumă enormă pe timpul acela. Mai târziu acești soldați prețioși au fost topiți în moneterie și prefăcuți în bani, spre a acoperi o parte a cheltuelilor de întreținere pentru soldații adevărați.

Un marinar îndrășneț. Petru cel mare era förte îndrășneț pe mare: când era furtuna mai puternică, sta liniștit la cărmă. Odată plecă la Cronstadt cu un ambasador străin. Abia se depărțară de țerm și-i apucă o furtună teribilă. Cu toate acestea Petru n'a dat porunca să se reintörcă nava în port. Ambasadorul era galben de spaimă și tremura ca frunța. Desperat, el strigă împăratului: „Majestate, eu n'am fost trimis de stăpânul meu în Rusia, pentru-ca să mă înec în apele Nordului. Regele meu o să-ți cěră socotělă pentru mine, decă mă voiu îneca!“ Petru rise din totă inima și răspunse nepăsător: „Aș, decă te vei îneca tu, ne vom îneca toți, prin urmare și eu. Și decă eu voiu fi înecat, etunei cui va cere regele tău socotělă pentru tine?“

Greutatea muscelor. S'a calculat, că 141,000 de musce trag un chilo; de țaci s'a cercat greutatea la o singură muscă și s'a aflat, că e de: 7/1000 gram. de grea.

Literatură.

În tipografia diecesană gr. cat. din Gherla a apărut: **Esplicarea fundamentală și ușöră de priceput a catechismului catolic**, însoțită de exemple alese și acomodate. Ca carte ajutătoare la instruirea catehetică în scölä și biserică, și ca carte de cetit pentru familiile creștine, de Iosif Deharbe. Tomul III, tradus și edat de Societatea bis. lit. „Alexi-Șincai“ a teologilor din Gherla. Un exemplar în formă mare, de 422 pag. des tipărită, costă 1 fl. 60 cr.

În institutul tipografic T. Liviu Albini din Sibiu a apărut: **Monografia comunei Orlat**, scrisă de *Romulus Simu*, învăș. în Orlat. Monografia acesta e scrisă cu multă consciențiositate și ar puté servi de model și altor învățători ai noștri, cari ar face förte bine, decă ar descrie și ei monografiile comunelor lor. Prețul 25 cr.

Din inimă este titlul unui nou volum de poesi apărut în editura librăriei Carol Müller din București. Autor: *Radu D. Rosetti*. Tipar frumos, hărtia de lux, Prețul 2 lei 50 b.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

* Suntem rugați a da loc întemplieri de mai sus, la care vom avé ocaziune a mai reveni.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Noembrie 1895.

Renta ung. de aur 4%	119.95
Renta de corone ung. 4%	97.90
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.20
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.50
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.10
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.50
Renta de hartie austr.	99.50
Renta de argint austr.	99.60
Renta de aur austr.	120.55
Losuri din 1860	149.50
Actii de ale Banței austro-ungar.	1017.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	437.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	370.50
Napoleonori.	9.57 1/2
Marci imperiale germane	59.02 1/2
London vista	120.90
Paris vista	47.92 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.45
Note italiene.	44.65

Cursul pietei Brașov.

Din 22 Noembrie 1895.

Banote rom. Cump.	9.52	Vënd.	9.54
Argint român. Cump.	9.46	Vënd.	9.50
Napoleon-d'or Cump.	9.58	Vënd.	9.61
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble rusești Cump.	128. 1/2	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10.78	Vënd.	—
Marci germane Cump.	58.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Nr. 15465—1895.

PUBLICAȚIUNE,

privitoare la predarea fasiunilor de chiria caselor și la măsurarea dărei de casă pe anii 1896, 1897, 1898.

In urma ordinului circular al înaltului ministeriu reg. ung. de finance cu data Budapesta 16 Octomvre 1895, Nr. 73075 se aduce la cunoștință tuturor cum-că darea de casă pe anii 1896, 1897, și 1898 se va face încă în acest an pe baza datelor de dare adunate cu ocaziunea conscripțiunii de dare, precum și pe baza fasiunilor proprietarilor de case.

Predarea fasiunilor pentru darea de case, ce au a-le face proprietarii de case asupra chiriilor, ce le-au luat în anul 1895, are să se întempe până la 30 Noembrie st. nou anul curent la oficiul de dare orășenesc, căci la din contră aceste fasionări se vor face pe cheltuiala lor ex officio.

Blanchetele de fasionări pentru darea de casă se dau afară gratis de către oficiul de dare orășenesc și rubricile diferite ale fasiunii sunt a-se umple punctual și conștientos.

Posesorii de case se obligă, ca să dea oficiului orășenesc de dare toate acele date, cari se recer pentru statorirea dărei.

Posesorul de casă seu chiriașul permanent al casei este îndreptățit, ca să estradeze fasionarea dărei de casă chiar și prin plenipotențiatul seu; totuși însă, la cas, decât prin nefasionarea chiriei de casă se comite o prescurtare a dărei, cade responsabilitatea pe posesorul casei.

La cas, decât pentru una și aceeași casă există mai mulți posesori, atunci sunt toți datori, ca să subscrie căla de fasionare, eventualmente să se subscrie prin plenipotențiatul lor. Pentru datele induse în această căla sunt toți posesorii responsabili.

Întregul venit (brut) al casei consistă din tot, ce primesce posesorul de casă pentru folosirea casei închiriate. Sub venitul chiriei, prin urmare, nu se înțelege numai solvirea banilor statorită sub acest titlu, ci tot aceea, ce oferă chiriașul ca contra preț, pentru folosința obiectului de chiria; aci se subsumază darea, aruncurile comitatense și comunale, competențele de asigurațiune, competențele pentru clădirea șoselelor, speșele pentru adaptările și reparaturile de casă, mai departe toate acele sume, cari le plătesce chiriașul posesorului de casă pentru conducerea de apă, pentru luminațiunea nocturnă, pentru căratul gu-

noiului etc.; în fine aparține aci fiă-care soiul de prestațiunii naturale din partea chiriașului. Prin urmare fiă-care posesor de casă seu încreșutul seu este obligat, ca la fiă-care clădire, la fiă-care locuință seu la fiă-care piesă de locuință să fasioneze, fără de vr'o detragere, chiriile astfel, după cum s'au stipulat, respective la edificiile seu singuraticile locuințe neînchiriate astfel, după cum de facto s'ar fi putut închiria.

Țidurile seu locuințele, ce sunt închiriate cu mobilar, sunt a se fasiona așa ca și când ar fi fost închiriate fără mobile; der proprietarul casei are să arste cu cifre în fasionare, cătă sumă din suma întregă a chiriei se vine pe mobile; tot așa are să se întempe, decât s'a închiriat o locuință cu grădină, în casul acesta să se arate suma, ce se vine din chiria pe grădină.

In cas, decât o localitate a rămas în decursul anului 1895 gólă și neînchiriată, atunci are de a-se induce în călele de fasionare suma de chirie, carea s'ar fi căpătat închiriându-se localitatea.

Asemenea nu sunt a-se introduce în căla de fasionare datoriile, ce sunt scrise pe case, deore-ce aceste însemnări nu se iau în considerație la măsurarea dărei pe case, după-ce fasionile dărilor întabulate sunt a-se preda deosebit oficiului de dare orășenesc pe o căla de fasionare deosebită și adevăcă tot-déuna în cursul lunei lui Ianuarie a fiă-cărui an pentru ca să fiă luate în considerațiune la măsurarea adausului la darea generală pe venite.

Acel posesor de case seu acel îngrijitor de case, care nu așterne fasionarea dărei de casă seu nu reintregesc în decursul termenului statorit (cu cel mult 8 zile) de către organul măsurării dărei căla de fasionare lui așternută cu mancități, se obligă, ca să pörte speșele împreunate cu luarea ocluațiunii locale, spre scopul delăturării astorfel de mancități, pedepsindu-se afară de aceea cu o pedepsă dela 1—50 fl. v. a.

Asupra referințelor și datelor factice, din cari se pöte dejudeca venitul chiriei casei, se obligă fiă-cine, ca, înfădată ce este provocat de organele de dare, să dea clarificările cerute.

La cererea posesorului de casă se obligă chiriașii, ca prin inducerea numelui în respectiva rubrică a călei de fasionare să adevărăscă adevărul fasionării. Acel posesor de casă, care își subscrie de către chiriaș căla fasionării chiriei înainte de ce să fi indus mai întâiu chiriile, se pedepsese de atâtea-oră cu 100 fl., de câte-oră a comis față de singuraticii chiriași această neglijarie.

Pedepsa bănescă se estradază în întreaga ei sumă acelu, care a făcut arătarea.

La cas, când posesorul casei în înțelegere cu chiriașul a comis prescurtarea de dare și prin această prescurtarea erariului (de stat) atunci se pedepsese ambele părți cu suma triplă din prescurtarea comisă; de o astfel de pedepsă se absolvă însă chiriașul atunci, când asupra acestei prescurtări face în decursul a 15 zile raport la autoritatea financiară reg.

In urmă se mai amintese, cum-că în acel cas, decât pentru înlesnirea partidelor supuse dărei de casă din oră și ce causă seu abținere nu s'a predat fasionarea de chiria casei, posesorul casei nu este eliberat dela predarea fasiunii la termenul defipt, ci din contră e obligat a-și lua fasionarea pentru darea de casă dela oficiul de dare orășenesc.

Brașov, 17 Noembrie 1895.

838,2—2 **Magistratul orășenesc.**

Nr. 643—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Din mai multe posesiunii de pădure și liveți ale comunei bisericescii ev. din Brașov, care sunt situate în Predeal lipit de frontiera ungară și română traversând soséua printre ele s'au marcat pe temeiul unui cperat tehnic mai multe parcele de mărimă deosebite, cari sunt des-

tinute pentru clădiri de locuințe de vară. Din parcelele marcate se oferă public spre vëndare de ocamadă 32 parcele, și anume care sunt în Plan de parcelare însemnate dela Numétul 1 până inclusive 4, 16 până inclusive 43.

In urmare acesta se scrie o pertractare de oferte și licitație. La licitație se va socoti prețul a fiă-cărei parcele după măsura suprafeții din plan cu 50 cr pe un metru cuarat, Licitatorul din urmă este obligat, după ce va urma încuviințarea autorității competente asupra rezultatului licitației, a depune banii, și parcela vëndută pentru clădire în decurs de trei ani dela ziua încuviințării să o clădească.

Condițiile licitației și planul de parcelare se pot vedea în cancelaria oficiului de casă a comunei bi-

sericescii ev. în orele de oficiu. De altfel condițiile licitației se vor așterne și ceti în ziua de licitație.

Termenul pentru predarea ofertelor în scris, care trebuie să fiă provédute cu un timbru de 50 cr., în cancelaria oficiului preotului ov. orășenesc, este fixat până în 27 Decembrie a. c. 9 ore a. m. în care și se va ținea și licitația în odaia capitelului din curtea preotescă ev. din cetate.

Ofertele ce se vor preda se vor deschide numai după ce se va fi terminat licitația.

Adjudecarea va fi acoloia care va da mai mult. Doritorii de a cumpăra se invită a lua parte atât pe cale de oferte cât și la licitație.

Brașov, 12 Noembrie 1895.

841,1—3

Presbiteriu ev. A. B.

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

Telefon
Nr. 18.

Cec-Conto la
postă nr. 969

Giro-Conto
la banca
imp. germană.

Casa de bancă

JACOB L. ADLER,

Brașov. Piața mare Nr. 1. Sibiu.

cumpără și vinde monede, hârtii de valoare, devise după cursul zilei cel mai mare — respective cel mai mic;

răscumpără fără nici o detragere tot felul de cupone;

scontază polițe comerciale indigene și streine cu înlesnire și cu o dobândă culantă;

efectuează încassări de polițe, asignații, recipise, pe toate piețele Europei, cum și transoceanice;

acordă avansuri pe hârtii de valoare, losuri, monede până la 90%;

predă asignații pentru oră și care piață comercială internă și externă foarte ieftin, asignațiile destinate pentru Budapesta și Viena franco fără speșe;

primesce depuneri de bancă spre fructificare în conto-curent și bonifica după învoire până la 5% netto dobândă;

recomandă pentru plasarea de capitale scrisurile fonciare cu 5%. Premie ale băncii comerciale ungare, asemenea scrisurii fonciare 5% ale „Albinei“, institut de credit și economii, precum și scrisurii fonciare urbane și rurale din România, care după cursurile de astăzi aduc 5 3/4 interese;

asigură foarte ieftin oră și ce losuri la sortiri cu câștigul cel mai mic, contra diferenții cursului. Comunică informații și sfaturi conșciențioșe specialiste prin corespondență.

649,25 50.

SALVADENT

(Pulvis antisepticus comp. Popini)

Aprobat de consiliul medical superior civil și de cel militar.

Remediu sigur pentru înlăturarea durerilor de măsele și de dinți stricați, precum și a bôlelor de gingii, gură și gât, vindecând chiar nesuferitul miros de gură și guturaiul.

Pentru desinfectarea guerei ca toaletă igienică, **Salvadentul** înlocuesce cu folos toate apele de gură, topind resturile dela mâncare, ce putrezesc și infectează.

Salvadentul se găsește în toate farmaciile și drogheriile din țară, precum și la inventator.

Adresa poștală : POPINI, Bucuresci.

DEPOSITE: în Viena la farmacia A. Schmidt, I. Lugeck 3; în B.-Pesta la farmacia I. Török.

Cutia 60 cr.

Nr. 831,2—6

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“